

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z FIZYKI

KLASA II , KLASA III

Praca. Moc. Energia mechaniczna.

Temat lekcji	Treści konieczne (ocena dopuszczająca)	Treści podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń:	Treści rozszerzone (ocena dobra) Uczeń:	Treści dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń:
Praca i jej jednostki	• wie, że w sensie fizycznym praca wykonywana jest wówczas gdy działaniu siły towarzyszy przemieszczenie lub odkształcenie ciała , • rozpoznaje przykłady wykonywania pracy mechanicznej • wie, że jednostką pracy jest 1 J	• umie obliczać pracę ze wzoru $W = F \cdot s$, gdy kierunek i zwrot stałej siły jest zgodny z kierunkiem i zwrotem przemieszczenia • zna definicję 1J • potrafi wyrazić 1J przez jednostki podstawowe układu SI	• poprawnie posługuje się poznany wzorem na pracę (jest świadom jego ograniczeń) • znając wartość pracy potrafi obliczyć wartość F lub s • wie, że gdy siła jest prostopadła do przemieszczenia to praca wynosi zero • zna i umie przeliczać jednostki pochodne .	• potrafi sporządzić wykres $F(s)$ dla $F = \text{const}$, • potrafi z wykresu $F(s)$ obliczać pracę wykonaną na dowolnej drodze , • odróżnia pracę wykonywaną przez siłę równoważącą daną siłę (np. siłę grawitacji, sprężystości) od pracy tej siły
Moc i jej jednostki	• wie, że różne urządzenia mogą tę samą pracę wykonać z różną szybkością, tzn. mogą pracować z różną mocą, • potrafi na prostych przykładach z życia codziennego rozróżniać urządzenia o większej i	• wie, że o mocy decyduje praca wykonywana w jednostce czasu , • potrafi obliczać moc korzystając z definicji , • potrafi wyjaśnić co to znaczy, że moc urządzenia wynosi np. 20 W	• potrafi obliczać W lub t korzystając z definicji mocy , • potrafi dokonywać przeliczeń jednostek	• potrafi rozwiązywać zadania korzystając z poznanych wzorów

	mniejszej mocy , • wie, że jednostką mocy jest 1 W	• zna jednostki pochodne 1 kW, 1 MW		
Energia mechaniczna	• wie, że praca wykonywana nad ciałem może być „zmagazynowana” w formie energii , • rozumie, że ciało posiada energię gdy zdolne jest do wykonania pracy • wie, że jednostką energii jest 1J .	• potrafi na przykładach rozpoznać ciała zdolne do wykonania pracy	• rozumie pojęcie układu ciał • wie, jakie siły nazywamy wewnętrznymi a jakie zewnętrznymi • potrafi na przykładach wskazać źródła tych sił .	• potrafi zapisać równaniem zmianę energii mechanicznej układu, np. przyrost energii $\Delta E_m = W_z$
Energia potencjalna. Energia kinetyczna	• rozróżnia ciała posiadające energię potencjalną ciężkości i potencjalną sprężystości , • wie, że jeśli zmienia się odległość ciała od Ziemi, to zmienia się jego energia potencjalna ciężkości • wie, że energię kinetyczną posiadają ciała będące w ruchu , • wie, że energia kinetyczna zależy od masy ciała i jego szybkości , • potrafi wskazać przykłady ciał posiadających energię kinetyczną	• rozumie sens tzw. poziomu zerowego energii • umie obliczać energię kinetyczną ciała: $E_k = \frac{mv^2}{2}$	• potrafi obliczyć każdą z wielkości z równania $E_p = mgh$ • wie, że zmiana energii potencjalnej zależy od zmiany odległości między ciałami a nie od toru po jakim poruszało się któreś z tych ciał, • potrafi z równania $E_k = \frac{mv^2}{2}$ obliczyć masę ciała	• potrafi obliczyć energię potencjalną grawitacji względem dowolnie wybranego poziomu zerowego • potrafi sporządzać wykres $E_p(h)$ dla $m = \text{const}$ • potrafi z wykresu $E_p(h)$ obliczyć masę ciała , • potrafi z równania $E_k = \frac{mv^2}{2}$ obliczyć szybkość ciała
Zasada zachowania energii mechanicznej	• wie, że energia kinetyczna ciała może zamieniać się w energię potencjalną i odwrotnie (I/1) a, • potrafi na podanym prostym przykładzie omówić przemiany energii (I/1) c.	• zna zasadę zachowania energii mechanicznej, potrafi ją poprawnie sformułować (I/1) b.	• potrafi wskazać przykłady praktycznego wykorzystywania przemian energii np. w działaniu kłosa, zegara, łuku • potrafi stosować zasadę zachowania energii do rozwiązywania typowych zadań rachunkowych	• potrafi rozwiązywać problemy wykorzystując zasadę zachowania energii
Dźwignia jako urządzenie ułatwiające wykonywanie pracy	• potrafi wskazać w swoim otoczeniu przykłady dźwigni dwustronnej • wie, że maszyny proste ułatwiają wykonywanie pracy (.	• zna warunek równowagi dźwigni dwustronnej • wie, że tyle razy „zyskujemy na sile” ile razy ramię siły działania jest większe od	• potrafi rozwiązywać zadania z zastosowaniem warunku równowagi dźwigni	• potrafi odszukać informacje o innych maszynach prostych .

		ramienia siły oporu .		

Przemiany energii w zjawiskach cieplnych .

Zmiana energii wewnętrznej przez wykonanie pracy	• potrafi wykazać na przykładach, że jeżeli na skutek wykonania pracy nie wzrosła energia mechaniczna ciała, to wzrosła jego energia wewnętrzna • wie, że zmiana temperatury ciała świadczy o zmianie jego energii wewnętrznej • wie, że energię wewnętrzną wyrażamy w dżulach	• rozumie pojęcie energii wewnętrznej • umie podać przykłady zmiany energii wewnętrznej ciała na skutek wykonywania pracy , • wie, że temperatura ciała jest miarą średniej energii kinetycznej cząsteczek	• rozumie dlaczego podczas ruchu z tarcie nie jest spełniona zasada zachowania energii mechanicznej • potrafi wyjaśnić kiedy energia wewnętrzna rośnie a kiedy maleje	• potrafi rozwiązywać zadania problemowe związane z przemianą energii mechanicznej w energię wewnętrzną oraz odwrotnie , • wie, że przy odkształceniach sprężystych energia wewnętrzna nie zmienia się .
Ciepły przepływ energii. Pierwsza zasada termodynamiki	• wie, że po zetknięciu ciał następuje przepływ ciepła (energii) od ciała o wyższej temperaturze do ciała o niższej temperaturze , • wie, że proces wymiany ciepła trwa do chwili wyrównania się temperatur , • potrafi wskazać przykłady przewodników i izolatorów ciepła oraz ich zastosowania, np. w biologii, budownictwie	• wie, że ciepły przepływ energii może odbywać się przez przewodzenie, konwekcję i promieniowanie , • potrafi wskazać odpowiednie przykłady , • potrafi wskazać przykłady z życia, świadczące o słuszności pierwszej zasady termodynamiki .	• potrafi, korzystając z modelu budowy materii, wyjaśnić na czym polega przewodzenie ciepła • rozumie pierwszą zasadę termodynamiki jako przykład zasady zachowania energii .	• potrafi uzasadnić, dlaczego w cieczech i gazach ciepły przepływ energii odbywa się głównie przez konwekcję
Ciepło właściwe	• wie, że do ogrzania 1 kg różnych substancji o 1°C potrzeba dostarczyć różne ilości ciepła	• potrafi wyjaśnić, co to znaczy, że ciepło właściwe wody wynosi $4200 \frac{\text{J}}{\text{kg} \cdot ^\circ\text{C}}$ • rozumie znaczenie dla przyrody dużej wartości ciepła właściwego wody	• potrafi obliczać każdą wielkość ze wzoru $Q = cm\Delta t$	• potrafi obliczyć ciepło właściwe substancji, korzystając z wykresu $t(Q)$ dla danej masy • potrafi sporządzić bilans cieplny dla wody i obliczyć szukaną wielkość .
Przemiany energii podczas topnienia, krzepnięcia, parowania i skraplania	• wie, że aby ciało mogło ulec stopieniu musi mieć temperaturę topnienia i musi pobierać energię , • wie, że aby zachodziło	• wie, że woda pobiera do stopienia bardzo dużą ilość ciepła (335 kJ do stopienia 1 kg) • potrafi wyjaśnić znaczenie tego faktu w przyrodzie .	• potrafi wyjaśnić dlaczego podczas topnienia i krzepnięcia temperatura pozostaje stała mimo zmiany energii wewnętrznej ciała	• potrafi zinterpretować wykres zależności temperatury od dostarczonego ciepła, uwzględniający zmiany stanu substancji

	zjawisko krzepnięcia, ciało musi mieć temperaturę krzepnięcia i musi oddawać energię , • wie, że podczas parowania (wrzenia) ciało musi pobierać energię a podczas skraplania oddawać energię		• potrafi objasnić na co wykorzystywana jest energia dostarczana podczas parowania i wrzenia ,	

O drganiach i falach .

Ruch drgający. Wahadło	• potrafi wskazać w najbliższym otoczeniu przykłady ciał wykonujących ruch drgający • zna pojęcia: położenie równowagi, wychylenie • wie kiedy drgania są gasnące, • wie, że okres wahadła matematycznego zależy od jego długości .	• zna pojęcia służące do opisu ruchu drgającego (amplituda, okres, częstotliwość) i rozumie ich znaczenie • wie, w jakich jednostkach wyrażamy te wielkości , • potrafi wyjaśnić co to znaczy, że częstotliwość drgań wynosi np. 15 Hz , • rozumie, że dla podtrzymania ruchu drgającego należy ciału dostarczać energii	• potrafi obliczyć okres drgań gdy znana jest częstotliwość i odwrotnie , • zna związek między długością wahadła i jego okresem • wie, na czym polega izochronizm wahadła • rozumie co należy zrobić aby wyregulować zegar wahadłowy, który się opóźnia lub spieszy	• potrafi opisać zmiany szybkości ciała w ruchu drgającym • potrafi uzasadnić dlaczego ciało drgające porusza się na przemian ruchem przyspieszonym lub opóźnionym
Fala sprężysta	• wie, że fale sprężyste nie mogą rozchodzić się w próżni , • wie, że dobiegająca do przeszkody fala może być odbita lub pochłonięta	• wie, że szybkość rozchodzenia się fali jest stała w danym ośrodku • odróżnia ruch fali od ruchu drgającego cząsteczek biorących udział w ruchu falowym , • wie, kiedy fala jest poprzeczna a kiedy podłużna.	• potrafi objasnić na przykładzie, dlaczego fale przenoszą energię a nie przenoszą masy , • poprawnie posługuje się pojęciami: długość fali, szybkość rozchodzenia się fali, grzbiet i dolina fali , • potrafi objasnić i stosować wzory: $\lambda = \frac{v}{f}$, oraz $\lambda = v \cdot t$ • poprawnie posługuje się pojęciem: kierunek rozchodzenia się fali .	• wie, że fale podłużne mogą się rozchodzić w ciałach stałych, cieczech i gazach, a fale poprzeczne tylko w ciałach stałych , • stosuje poznane zależności do rozwiązywania problemów
Fale dźwiękowe	• wie, że źródłem dźwięków wydawanych przez człowieka są struny głosowe , • wie, że fale dźwiękowe nie	• wie, że źródłem dźwięków są ciała drgające (struny, drgające słupy powietrza, membrany głośników) ,	• wie, jakie wielkości charakteryzujące dźwięk można mierzyć a jakie są rozpoznawalne przez ucho	• potrafi naszkicować wykresy obrazujące drgania cząstek ośrodka, w którym rozchodzą się dźwięki wysokie i niskie,

	mogą rozchodzić się w próżni , • wie, z jaką szybkością porusza się fala głosowa w powietrzu , • rozumie pojęcie szybkości ponaddźwiękowej .	• wie, że człowiek słyszy drgania o częstotliwości 16 Hz – 20000 Hz, • wie, że dźwięk może być zapisany na taśmie magnetycznej lub płycie CD, • wie, że wysokość dźwięku wzrasta wraz z częstotliwością drgań , • wie, że im większa jest amplituda drgań tym głośniejszy jest dźwięk	• wie, że fale dźwiękowe są falami podłużnymi i mogą rozchodzić się tylko w ośrodkach sprężystych	głośnie i ciche
Echo i pogłos. Ultradźwięki	• wie, jak powstaje echo , wie, jaką rolę pełni błona bębnekowa ucha , • rozumie, że zbyt głośna muzyka lub hałas mogą spowodować trwałe uszkodzenie słuchu	• wie co to są infradźwięki i ultradźwięki (1,1) a, • wie, kiedy powstaje pogłos (I/1) a.	• potrafi wskazać zastosowania ultra- i infradźwięków	• wie co jest jednostką poziomu natężenia dźwięków , • zna pojęcia próg słyszalności i próg bólu

Elektrostatyka.

Elektryzowanie ciał przez tarcie. Oddziaływanie ciał naelektryzowanych	• potrafi naelektryzować ciało przez tarcie • wie, że są dwa rodzaje ładunków elektrycznych „+” i „-” , • wie, że jednostką ładunku elektrycznego jest 1 , • wie, że ładunki oddziałują silniej gdy są bliżej siebie i gdy mają większą wartość • wie, że atom zbudowany jest z protonów, neutronów i elektronów , • wie, że elektrony mają elementarny ładunek ujemny, protony dodatni a neutrony są elektrycznie obojętne .	• wie, że ciała naelektryzowane jednoimiennie odpychają się a naelektryzowane różnoimiennie przyciągają się , • wie, że przez tarcie ciała elektryzują się różnoimiennie, • wie, że przy elektryzowaniu ciał przez tarcie następuje przemieszczenie elektronów z jednego ciała na drugie • potrafi opisać jak zbudowany jest atom , • wie, że ciało naelektryzowane ujemnie posiada nadmiar elektronów a naelektryzowane dodatnio posiada niedobór elektronów .	• potrafi wskazać w otoczeniu zjawiska elektryzowania ciał przez tarcie , • potrafi narysować wektory sił oddziałujących na siebie punktowych ciał naelektryzowanych , potrafi wyjaśnić zjawisko elektryzowania ciał przez tarcie na podstawie elektrycznej budowy materii , • wie, jak powstają jony dodatnie i ujemne	• potrafi doświadczalnie stwierdzić stan naelektryzowania ciała , • wie, jakie są nośniki ładunków w elektrolitach i zjonizowanych gazach .
Przewodniki	• potrafi podać przykłady	• wie, że w przewodnikach są	• potrafi uzasadnić podział ciał	

i izolatory	przewodników i izolatorów .	elektrony „swobodne” a w izolatorach „związane” .	na przewodniki i izolatory, na podstawie ich wewnętrznej budowy • wie, jak rozmieszcza się ładunek elektryczny w przewodniku a jak w izolatorze	
Elektryzowanie przez indukcję oraz przez dotknięcie ciałem naelektryzowanym	• potrafi korzystać z elektroskopu przy badaniu czy ciało jest naelektryzowane , • wie, że ciało elektrycznie obojętne ma tyle samo ładunków dodatnich co ujemnych , zna zasadę działania piorunochronu • zna niebezpieczeństwa związane z występowaniem zjawisk elektrycznych w przyrodzie	• zna budowę i zasadę działania elektroskopu , potrafi wyjaśnić elektryzowanie ciał przez dotknięcie ciałem naelektryzowanym • wie, na czym polega zjawisko indukcji elektrostatycznej .	• zna i umie stosować zasadę zachowania ładunku elektrycznego , zna mechanizm zubożniania ciał naelektryzowanych (metali i dielektryków) , • potrafi wyjaśnić mechanizm przyciągania drobnych ciał (nitek, skrawków papieru, kurzu) przez ciało naelektryzowane	• potrafi rozwiązywać problemy dotyczące elektryzowania ciał i zasady zachowania ładunku (IV), • potrafi określić znak ładunku ciała naelektryzowanego przez zbliżenie go do naelektryzowanego elektroskopu • potrafi wyjaśnić mechanizm wyładowań atmosferycznych
Pole elektrostatyczne	• wie, że źródłem pola elektrostatycznego są naładowane ciała • wie, że ciało o większym ładunku wytwarza silniejsze pole .	• wie, że w polu elektrostatycznym na ładunek działa siła elektryczna • wie, że wartość tej siły jest tym większa, im silniejsze jest pole i im większy ładunek • potrafi narysować linie pola punktowego ładunku dodatniego oraz ujemnego	• potrafi wytworzyć pole centralne i jednorodne • potrafi graficznie przedstawić pole jednorodne	• potrafi graficznie przedstawić pole dwóch ładunków punktowych
Ruch ciała naelektryzowanego w polu elektrycznym		• potrafi wyjaśnić po jakim torze porusza się w jednorodnym polu elektrycznym naelektryzowany pyłek	• potrafi opisać ruch cząstki naładowanej w polu elektrostatycznym za pomocą wielkości kinematycznych .	• potrafi zastosować prawa dynamiki do ruchu naładowanej cząstki w polu elektrycznym .
Napięcie elektryczne		• wie, że jednostką napięcia jest 1 V	• wie, że napięcie między punktami A i B obliczamy ze wzoru $U_{AB} = \frac{W_{A \rightarrow B}}{q}$ • potrafi obliczyć napięcie, używając tego wzoru	• wie, że napięcie między dwoma punktami pola zależy od odległości między tymi punktami i od tego jak silne jest pole

Prąd elektryczny stały.

Prąd elektryczny w metalach. Napięcie elektryczne przyczyną przepływu prądu w przewodniku	• wie, że napięcie panujące między końcami przewodnika jest warunkiem przepływu prądu • wie, że do pomiaru napięcia służy woltomierz , wie, jaki jest umowny kierunek prądu • wie, że jednostką napięcia jest 1V	• potrafi wyjaśnić na czym polega przepływ prądu w metalach , • potrafi wymienić skutki przepływu prądu .	• wie, że dzięki napięciu przyłożonemu do końców przewodnika, siły pola wykonują pracę $W = U \cdot q$ • wie na czym polega przepływ prądu w cieczech i gazach .	• potrafi omówić szczegółowo skutki przepływu prądu
Źródła napięcia. Obwód elektryczny	• potrafi wymienić źródła napięcia (ogniwo, akumulator, prądnica) • zna symbole elementów obwodów elektrycznych • umie zbudować prosty obwód według schematu • zna zasady bezpiecznego użytkowania odbiorników energii elektrycznej	• potrafi narysować schemat obwodu składającego się z danych elementów • umie zmierzyć napięcie np. na zaciskach źródła , • potrafi wskazać kierunek prądu w obwodzie i wie, że na schematach zaznacza się kierunek umowny	• potrafi zmierzyć napięcie na dowolnym elemencie obwodu elektrycznego	
Natężenie prądu elektrycznego	• wie, że jednostką natężenia prądu elektrycznego jest 1 A , wie, że natężenie mierzy się amperomierzem • umie zbudować prosty obwód według schematu i dokonać pomiaru natężenia prądu	• potrafi obliczać natężenie korzystając ze wzoru $I = \frac{q}{t}$, • wie, że $1A = \frac{1C}{1s}$, • potrafi zmierzyć natężenie prądu w dowolnym punkcie obwodu .	• potrafi obliczać każdą wielkość ze wzoru $I = \frac{q}{t}$ • wie, jak jest zbudowany i do czego służy bezpiecznik	• zna jednostki ładunku 1 Ah, 1 As i umie je przeliczać
Prawo Ohma. Opór elektryczny	• wie, że wzrost napięcia między końcami przewodnika powoduje wzrost natężenia płynącego w nim prądu elektrycznego , • wie, że opór elektryczny jest wielkością charakteryzującą przewodnik , • wie, że jednostką oporu elektrycznego jest 1Ω (	• potrafi objaśnić prawo Ohma , • zna definicję oporu elektrycznego • wie, że $1\Omega = \frac{1V}{1A}$ • wie od czego zależy opór przewodnika	• potrafi przedstawić na wykresie zależność $I(U)$ • potrafi rozwiązywać proste zadania z zastosowaniem prawa Ohma , potrafi obliczać opór korzystając z wykresu $I(U)$	• wie w jaki sposób opór elektryczny przewodnika zależy od jego długości i pola przekroju poprzecznego , wie i potrafi uzasadnić, dlaczego opór elektryczny zależy od temperatury przewodnika
Połączenie	• potrafi zbudować (zgodnie ze	• potrafi narysować schemat	• potrafi rozwiązywać zadania	• potrafi uzasadnić dlaczego

szeregowe odbiorników elektrycznych	schematem) obwód odbiorników połączonych szeregowo • potrafi obliczyć opór zastępczy oporników połączonych szeregowo ze wzoru $R = R_1 + R_2 + R_3 + \dots$	obwodu odbiorników połączonych szeregowo • wie, że dla odbiorników połączonych szeregowo $U = U_1 + U_2 + \dots$, wie, że natężenie w dowolnym punkcie obwodu jest jednakowe, potrafi wyjaśnić dlaczego w oświetleniu choinkowym stosuje się połączenie szeregowo	stosując poznane zależności między I, U, R .	$R = R_1 + R_2 + R_3$
Połączenie równoległe odbiorników elektrycznych	• wie, że w domowej instalacji elektrycznej stosuje się połączenie równoległe • wie, w jakim celu używa się przewodu „zerującego”	• zna i potrafi stosować I prawo Kirchhoffa, potrafi zbudować obwód odbiorników połączonych równoległe • wie, że napięcie na zaciskach odbiorników połączonych równoległe jest jednakowe	• potrafi obliczać opór zastępczy układu odbiorników połączonych równoległe • potrafi zapisać prawo Kirchhoffa dla dowolnego węzła sieci	• potrafi obliczyć opór zastępczy dla połączenia mieszanego • potrafi wyjaśnić dlaczego w połączeniu równoległym odbiorników $\frac{1}{R} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2} + \frac{1}{R_3} + \dots$
Praca i moc prądu elektrycznego	• wie, że prąd elektryczny wykonuje pracę, • wie, że jednostką pracy jest 1 J i 1 kWh • potrafi odczytać zużytą energię elektryczną na liczniku (• wie, że niesprawne urządzenie elektryczne może być przyczyną zwarcia w instalacji elektrycznej, prowadzić do powstania pożaru • wie, że najczęściej stosowanymi jednostkami mocy jest 1W i 1kW • rozumie potrzebę oszczędzania energii elektrycznej.	• potrafi obliczyć pracę z zależności $W = UIt$ • wie, że $1J = 1V \cdot 1A \cdot 1s$ potrafi opisać przemiany energii we wskazanych odbiornikach energii elektrycznej: grzałka, silnik odkurzacz, żarówka • potrafi obliczać moc z równania $P = UI$	• potrafi obliczyć każdą wielkość z ze wzoru $W = UIt$ • potrafi na podstawie danych z tabliczki znamionowej urządzenia elektrycznego obliczyć np. natężenie prądu, opór odbiornika • potrafi w obwodzie prawidłowo umieścić bezpiecznik i licznik energii	• potrafi rozwiązywać złożone problemy rachunkowe wykorzystując związki między wielkościami: W, U, I, t, R, q • potrafi rozwiązywać problemy związane z przemianami energii w odbiornikach elektrycznych

Magnetyzm.

Pole magnetyczne Ziemi i magnesów trwałych	• wie, że wokół Ziemi i magnezu trwałego istnieje pole magnetyczne • wie, że są dwa rodzaje biegunów magnetycznych N i S i występują one parami, wie jak oddziałują ze sobą bieguny magnetyczne • wie, że namagnesowanie materiału może służyć do zapisu danych (twarde dyski, dyskietki, kasety, urządzenia z paskiem magnetycznym).	• wie, z jakich substancji wykonuje się magnesy trwałe • wie, że każda część podzielonego magnesu staje się magnesem	• potrafi wyjaśnić dlaczego żelazo w polu magnetycznym zachowuje się jak magnes • wie, że oddziaływanie magnesów odbywa się za pośrednictwem pól magnetycznych	• potrafi wyszukać i zaprezentować wiadomości o magnetyzmie ziemskim • potrafi odszukać informacje o magnetycznym zapisie informacji
Pole magnetyczne przewodnika z prądem	• wie, że wokół przewodnika z prądem istnieje pole magnetyczne • wie, że elektromagnes zbudowany jest ze zwojnicy i umieszczonego w niej rdzenia ze stali miękkiej • wie, że elektromagnes wytwarza silne pole magnetyczne gdy w jego zwojnicy płynie prąd.	• potrafi określić bieguny magnetyczne zwojnicy z prądem • potrafi przedstawić graficznie pole magnetyczne magnesu sztabkowego i zwojnicy z prądem, • potrafi zbudować elektromagnes	• wie, że pole magnetyczne wewnątrz zwojnicy jest jednorodne • potrafi wyjaśnić dlaczego rdzeń elektromagnesu wykonany jest ze stali miękkiej	• potrafi przedstawić graficznie pole przewodnika prostoliniowego i kołowego, potrafi wyszukać i ciekawie zaprezentować informacje o zastosowaniach elektromagnesów (np.: dzwonek, słuchawka, głośnik)
Siła elektrodynamiczna	• wie, że na przewodnik z prądem umieszczony w polu magnetycznym działa siła, wie, że w silniku elektrycznym energia elektryczna zamienia się w energię mechaniczną • potrafi podać przykłady urządzeń z silnikiem elektrycznym • zna zasady bezpiecznego posługiwania się odbiornikami energii elektrycznej.	• wie od czego zależy zwrot i wartość siły elektrodynamicznej • wie, że w silnikach elektrycznych i miernikach wykorzystuje się oddziaływanie pola magnetycznego na przewodnik z prądem	• wie, jak zwrot siły elektrodynamicznej zależy od kierunku prądu i zwrotu linii pola, • potrafi opisać zasadę działania silnika elektrycznego	• zna zasadę działania mierników elektrycznych
Zjawisko indukcji elektromagnetycznej	• wie, że prąd indukcyjny powstaje w obwodzie znajdującym się w zmiennym polu magnetycznym • umie zbudować prosty obwód	• wie, jakie przemiany energii zachodzą w prądnicach	• zna różne sposoby wzbudzania prądu indukcyjnego potrafi określić zwrot prądu indukcyjnego w zwojnicy	• potrafi skorzystać z zasady zachowania energii do wyjaśnienia zjawiska indukcji elektromagnetycznej

	i wzbudzić w nim prąd indukcyjny za pomocą magnesu sztabkowego			
Prądnica prądu przemiennego. Transformator	• potrafi omówić budowę transformatora ,wie, kiedy transformator obniża a kiedy podwyższa napięcie , • wie, że domowa instalacja elektryczna zasilana jest prądem przemiennym • wie, że symbol ~ oznacza, że urządzenie należy zasilac prądem zmiennym	• wie, że prąd przemienny to taki, którego natężenie i kierunek zmienia się okresowo (• rozumie co oznacza napis 50 Hz na tabliczce znamionowej urządzenia, • zna zasadę działania transformatora , wie, o czym informuje nas przekładnia transformatora	• wie, że moce w obydwu uzwojeniach transformatora (idealnego) są równe i potrafi to uzasadnić korzystając z zasady zachowanie energii • potrafi rozwiązywać zadania z wykorzystaniem zależności $\frac{U_w}{U_p} = \frac{n_w}{n_p}$	• potrafi opisać budowę prądnicy i umie wyjaśnić zasadę jej działania zna związek między okresem i częstotliwością prądu przemiennego , • wie, w jaki sposób przesyła się prąd elektryczny na duże odległości
Fale elektromagnetyczne i ich wykorzystanie do przesyłania informacji	• wie, że fale elektromagnetyczne rozchodzą się także w próżni , wie, że jednym z rodzajów fal elektromagnetycznych są fale świetlne , wie, jak na organizm człowieka działa promieniowanie podczerwone i Lekcja ultrafioletowe	• wie, że fale elektromagnetyczne przenoszą energię , • zna szybkość fali elektromagnetycznej w próżni • rozumie pojęcie widma fal elektromagnetycznych , potrafi podać przykłady fal o różnych długościach • wie, że promieniowanie ultrafioletowe i podczerwone należy do widma fal elektromagnetycznych	• zna własności fal elektromagnetycznych • potrafi wskazać przykłady urządzeń wykorzystujących różne rodzaje fal elektromagnetycznych • wie, jaką rolę pełni warstwa ozonowa w atmosferze i rozumie potrzebę jej ochrony .	• rozróżnia na czym polega przekazywanie informacji (np. głosu lub obrazu) metodą analogową i cyfrową

Optyka, czyli nauka o świetle .

Źródła światła. Prostoliniowe rozchodzenie się światła	• umie podać przykłady źródeł światła , wie, że światło przenosi energię , wie, że światło w ośrodku jednorodnym optycznie rozchodzi się po liniach prostych • wie, że światło rozchodzi się w próżni i w ośrodkach przezroczystych (	• umie podać doświadczalne przykłady potwierdzające prostoliniowość rozchodzenia się światła • umie wyjaśnić powstawanie cienia .	• wie, że największą szybkość ma światło w próżni, zna jej wartość	
Odbicie światła.	• wie, że światło odbija się od	• potrafi określić kąt padania i	• potrafi uzasadnić, dlaczego na	• potrafi skonstruować obraz

Obrazy w zwierciadle płaskim	powierzchni gładkich • wie, że na powierzchni chropowatej światło rozprasza się • umie na rysunku wskazać kąt padania i kąt odbicia • potrafi wskazać zastosowania zwierciadeł płaskich .	odbicia • zna prawo odbicia światła wie, że w zwierciadle płaskim powstaje obraz pozorny, prosty, tej samej wielkości co przedmiot .	powierzchni chropowatej światło się rozprasza , potrafi skonstruować obraz punktu w zwierciadle płaskim	dowolnej figury w zwierciadle płaskim
Zwierciadła kuliste	• umie rozpoznać zwierciadło kuliste wklęsłe i wypukłe	• wie, co to jest ognisko, ogniskowa i promień krzywizny zwierciadła , • potrafi wskazać zastosowania zwierciadeł kulistych	• potrafi przedstawić bieg wiązki równoległej do osi optycznej po odbiciu od zwierciadła kulistego wklęsłego i wypukłego	• potrafi wykonać konstrukcję obrazu w zwierciadle wklęsłym , potrafi wyjaśnić, co to znaczy, że zwierciadło wypukłe ma ognisko pozorne
Zjawisko załamania światła	• wie, że na granicy dwóch ośrodków przezroczystych światło załamuje się i zmienia kierunek rozchodzenia się • potrafi podać przykłady występowania zjawiska załamania światła , umie na rysunku wskazać kąt padania i kąt załamania światła .	• wie, że dla kąta padania 0° kąt załamania wynosi także 0°, wie, że światło przechodząc z jednego ośrodka do drugiego załamuje się do normalnej, gdy $v_2 < v_1$, i od normalnej, gdy $v_2 > v_1$	• potrafi narysować bieg promienia przez kilka różnych ośrodków , wie, co to znaczy, że światło jest monochromatyczne • wie, że źródłem takiego światła jest laser .	• wie, na czym polega zjawisko całkowitego wewnętrznego odbicia • wie, że zostało ono wykorzystane w światłowodach do przesyłania informacji
Przejście światła białego przez pryzmat. Barwy	• wie, że światło białe jest złożeniem światła o różnych barwach • wie, dlaczego latem nosimy na ogół jasne ubrania a zimą ciemne	• wie, że załamaniu światła białego w pryzmacie towarzyszy rozszczepienie • umie podać przykłady tego zjawiska w przyrodzie (tęcza) (	• potrafi przedstawić graficznie zjawisko załamania światła w pryzmacie • potrafi wyjaśnić dlaczego światło białe ulega w pryzmacie rozszczepieniu	• potrafi wytłumaczyć na czym polega widzenie barwne • wie, jak i po co stosuje się filtry optyczne • potrafi wyjaśnić dlaczego niebo jest błękitne
Soczewki skupiające i rozpraszające	• wie, że soczewki mogą skupiać lub rozpraszać światło • zna pojęcia: główna oś optyczna, ognisko, ogniskowa (.	• umie przedstawić bieg wiązki równoległej do osi optycznej po przejściu przez soczewkę skupiającą • potrafi narysować bieg promieni charakterystycznych przy przejściu przez soczewkę skupiającą	• umie obliczyć zdolność skupiającą soczewki	• umie doświadczalnie wyznaczyć zdolność skupiającą soczewki
Obrazy otrzymywane za pomocą soczewek	• potrafi za pomocą soczewki skupiającej otrzymać obrazy rzeczywiste ,	• potrafi konstruować obrazy otrzymane za pomocą soczewki skupiającej ,	• potrafi określić zasadę działania lupy i aparatu fotograficznego .	• wie, jak można dokonywać korekcji wad wzroku ,potrafi wyszukać informacje o innych przyrządach

	• potrafi wyjaśnić zasadę działania oka • zna pojęcia odległość dobrego widzenia	• zna cechy otrzymywanych obrazów		optycznych
Podsumowanie wiadomości o sposobach przekazywania informacji	• wie, że informacje można przesyłać za pomocą dźwięku i fal elektromagnetycznych .	• zna zasadę działania telefonu potrafi wyjaśnić, na czym polega przesyłanie informacji przez radio, telewizję, telefon komórkowy i internet	• potrafi wyjaśnić, do czego używamy światłowodów , potrafi wyjaśnić, do czego służą satelity telekomunikacyjne	• potrafi wyjaśnić różnice między sygnałem analogowym i cyfrowym